

Εξώφυλλο

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #284

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

**Ακριβή, με καλές «βαθμολογίες»
και επισκέψεις κυρίως από την Αλβανία**

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Τα υπόγεια της Ζωσιμαίας: Μια αναπάντεχη έκθεση στα Γιάννενα

Η ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διοργανώνει την έκθεση των φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Επιμέλεια Εκθέσεων: Θεωρητικές και Πρακτικές Προσεγγίσεις» του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, στη Ζωσιμαία Σχολή, το παλιό Αρρένων, από τις 18 έως και τις 24 Ιανουαρίου.

<https://typos-i.gr/article/ta-ypogeia-ths-zwsimaias-mia-anapantexh-ek8esh-sta-giannena>

2 Πόσα «αστεράκια» παίρνουν τα Γιάννενα στο ίντερνετ;

ΠΟΣΑ «ΑΣΤΕΡΑΚΙΑ» παίρνουν τα Γιάννενα και τα διάφορα σημεία τους, στην εποχή της διαδικτυακής βαθμολόγησης, αλλά και των πολλών επισκέψεων, ειδικά κατά τη χειμερινή περίοδο;

<https://typos-i.gr/article/posa-asterakia-pairnoyn-ta-giannena-sto-internet>

3 Όταν χτίστηκε το Πνευματικό Κέντρο

HTAN στις 17 Δεκεμβρίου του 1993 όταν έγιναν τα εγκαίνια του Πνευματικού Κέντρου, και δη της αίθουσας συναυλιών-παραστάσεων, της αίθουσας των 630 θέσεων, που πήρε το όνομα του πρώην δημάρχου Ιωαννίνων και ευεργέτη της πόλης Βασιλείου Πυρσινέλλα (1878-1959).

<https://typos-i.gr/article/otan-xtisthke-pneumatiko-kentro>

4 Από διοικητής νοσοκομείου, αντιπεριφερειάρχης

<https://typos-i.gr/article/apo-dioikhths-nosokomeiou-antiperifereiarxhs>

Ο Τύπος χρειάζεται τη στήριξή σας

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr, είναι ένα ανεξάρτητο, συνεταιριστικό μέσο ενημέρωσης στα Γιάννενα, με τρεις εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι δεδομένο στα ΜΜΕ.

Είναι επίσης ένα μέσο ενημέρωσης που θέλει και επιδιώκει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους αναγνώστες και τις αναγνώστριές του. Γιατί το αναγνωστικό κοινό είναι πάντα αυτό που τελικά έχει τον τελευταίο λόγο. Και έτσι πρέπει. Αυτό που θέλουμε, είναι προοπτικά να βασιζόμαστε αποκλειστικά στις συνδρομές των αναγνωστών και αναγνωστριών μας.

Η επιβίωση της δημοσιογραφίας, πόσο μάλλον σε τοπικό επίπεδο, δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Με την προϋπόθεση της αλληλεπίδρασης και της συνειδητοποίησης του πραγματικού ρόλου ενός μέσου ενημέρωσης, ο «Τύπος Ιωαννίνων» ζητάει τη στήριξή σας.

Τη στήριξη του καθενός και της καθεμίας από εσάς που μας διαβάζει τόσα χρόνια και που μας εμπιστεύεται.

Κάνοντας μια συνδρομή μέσω του **Patreon**, με 5 ευρώ το μήνα, στηρίζετε την ύπαρξη του typos-i.gr και όλων των πραγμάτων που δημιουργούμε.

Από τις καθημερινές ειδήσεις και την ενημέρωση, μέχρι τις εκδόσεις, τα ντοκιμαντέρ κ.ο.κ.

Για να κάνετε τη συνδρομή, πατήστε το κόκκινο «κουμπί» στο τέλος του άρθρου ή απλά, τον εξής σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

Μέσω του Patreon, μιας πλατφόρμας στήριξης δημιουργών περιεχομένου, θα μπορείτε να βλέπετε είτε αποκλειστικό περιεχόμενο, άρθρα που ανεβαίνουν μόνο εκεί δηλαδή και όχι δημόσια, είτε να έχετε πρόσβαση νωρίτερα σε podcasts, ψηφιακά έντυπα, είτε να συμμετέχετε σε κληρώσεις για θεάματα που γίνονται στα Γιάννενα.

Επίσης, μπορείτε εκεί να δείτε όλο το **ντοκιμαντέρ By the Lake**, για τη μουσική σκηνή των Ιωαννίνων μεταξύ 1975-1995, αλλά και να κατεβάσετε **δύο ψηφιακές εκδόσεις** του Τύπου Ιωαννίνων.

Επιπλέον, κάθε συνδρομητής-τρια θα λάβει έναν κωδικό έκπτωσης για τον επόμενο τόμο «**25+1 ρετρό ιστορίες**» που θα κυκλοφορήσει το 2024.

Ουσιαστικά, μέσω του Patreon, κάνετε μια πάγια εντολή για κάθε μήνα μέσω της τραπεζικής σας κάρτας. Δεν πρόκειται να σας ζητηθούν τραπεζικοί κωδικοί ή ο,τιδήποτε προσωπικό. Το Patreon είναι μια αναγνωρισμένη και ασφαλής πλατφόρμα στήριξης δημιουργών.

Αν έχετε πρόβλημα στην εγγραφή, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας με mail ή στο messenger της σελίδας του Τύπου στο facebook, για πληροφορίες.

 BECOME A PATRON

Τι «έγραψε» η έκθεση του ΙΝΣΕΤΕ για την Ήπειρο

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το Ινστιτούτο ΣΕΤΕ κυκλοφόρησε την έρευνα τουριστικού προφίλ για όλες της Περιφέρειες της χώρας, ανάμεσά τους φυσικά και την Ήπειρο.

Σύμφωνα λοιπόν με τα δεδομένα της πολυσέλιδης έκθεσης, η Ήπειρος «έγραψε» 361 εκατ. τουριστικής δαπάνης το 2022, ήτοι το 2% των τουριστικών εσόδων πανελλαδικά ή 8% του ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη.

Επίσης, το 2022 στην Ήπειρο απασχολούνταν 8.774 εργαζόμενοι-ες στην εστίαση και 3.182 στα καταλύματα. Μαζί αριθμούν περίπου το 12% του συνολικού αριθμού εργαζόμενων στην Περιφέρεια.

Το μεγαλύτερο ποσοστό τους εργάζεται με πλήρη απασχόληση.

ΤΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Ήπειρος διαθέτει 18.799 κλίνες το 2022, που κατανέμονται σχεδόν με αναλογία 55-45 σε Πρέβεζα-Θεσπρωτία και Γιάννενα.

Στα παραπάνω προστίθενται και 19.114 κλίνες σε ενοικιαζόμενα δωμάτια. Το ενδιαφέρον είναι ότι η Ήπειρος είναι περίπου στη μέση της αναλογίας ενοικιαζόμενων, στον πίνακα των Περιφερειών.

Τα δε αίθρη υπολογίζεται ότι αριθμούν 19.579 κλίνες σε όλη την Ήπειρο, το 2% όλης της χώρας.

Τα κάμπινγκ προσφέρουν 1.186 θέσεις.

ΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ

Οι αεροπορικές αφίξεις εξωτερικού στην Ήπειρο, το 2022, ήταν το απειροελάχιστο 0,03% όλης της χώρας.

Οι πτήσεις εσωτερικού ήταν επίσης πολύ μικρή: 0,3% όλης της χώρας.

Στις διεθνείς οδικές αφίξεις, η Ήπειρος έχει το 11% της χώρας, κατά κύριο λόγο από την Κακαβιά (566.035 αφίξεις το 2022).

Στα λιμάνια της κινήθηκε το 2% των επιβατών εσωτερικού, ενώ ενδιαφέρον είναι το εξής: ότι η Ήπειρος διακινεί το μεγαλύτερο ποσοστό επιβατών εξωτερικού στην ακτοπλοΐα, το 53% συγκεκριμένα. Οι επιβάτες κρουαζιέρας ήταν 5.671 το 2022. Τα μουσεία της Ηπείρου, το 2022 επισκέ-

**ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΣΕ €), 2019-2022**

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αλβανία	116	100	140	-13%	21%
Ην. Βασίλειο	75	90	84	20%	11%
Γερμανία	56	52	84	-7%	49%
Ιταλία	64	47	74	-27%	15%
Λοιπές	61	62	71	1%	17%
Σύνολο	65	64	82	-1%	25%

Πηγή: ΤtE - Ενεξεργασία INSETE - Intelligence

**ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΛΙΜΕΝΕΣ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2019-2022**

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ηπείρου	956.710	726.333	890.707	-24%	-7%
Ιονίων Νήσων	347.485	109.039	418.703	-69%	20%
Δυτ. Ελλάδας	482.198	308.125	376.517	-36%	-22%
Λοιπές	6.694	2.492	726	-63%	-89%
Ελλάδα	1.793.087	1.145.989	1.686.653	-36%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

φθηκαν 63.556 άτομα, ήτοι το 1% της χώρας. Στους αρχαιολογικούς χώρους πήγανε 84.471 άνθρωποι, επίσης το 1% των επισκεπτών της χώρας.

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ηπείρου ήταν 111.395 ευρώ συνολικά, το 0,5% της χώρας και στους αρχαιολογικούς χώρους εισπράχθηκαν 243.151 ευρώ, το 0,2% της χώρας.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟ ΑΛΒΑΝΙΑ

Το 2022 η Ήπειρος δέχθηκε το 3% των επισκεπτών που δέχθηκε όλη η χώρα, 1.080.000 ανθρώπους.

Οι περισσότεροι ήρθαν από την Αλβανία και ακολούθησαν οι Άγγλοι, οι Γερμανοί και οι Ιταλοί. Διανυκτέρευσαν 3.178.000 φορές, κυρίως οι Γερμανοί και αμέσως μετά, οι Άγγλοι. Στην Ήπειρο εισπράχθηκαν 260.000.000 ευρώ το 2022, το 2% όλης της χώρας.

Οι περισσότερες εισπράξεις προήλθαν από την Αλβανία και αμέσως μετά, από τη Γερμανία και την Αγγλία.

Η ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ

Η Ήπειρος έχει τη χαμηλότερη μέση δαπάνη ανά επίσκεψη στη χώρα (240 ευρώ) και τη με-

γαλύτερη μέση δαπάνη έκαναν οι Γερμανοί. Από την άλλη όμως, η Ήπειρος έχει μια από τις υψηλότερες δαπάνες ανά διανυκτέρευση, 82 ευρώ. Κοινώς, κόσμος έρχεται, αλλά για λίγο χρονικό διάστημα και οι τιμές δεν είναι ιδιαίτερα φθηνές. Αυτό φαίνεται και από τη μέση διάρκειας παραμονής, που είναι η μικρότερο σε όλη τη χώρα.

Επίσης, τις περισσότερες διανυκτερεύσεις κατά μέσο όρο έκαναν Αλβανοί. Τον περισσότερο χρόνο, έμειναν Γερμανοί και Άγγλοι. Περίπου το 50% των επισκεπτών ήρθαν στο νομό Ιωαννίνων και έμειναν σε ξενοδοχεία, κατά συντριπτικό ποσοστό Έλληνες. Ο νομός Θεσπρωτίας ήταν ο μόνος που το 2022 υποδέχθηκε περισσότερους ξένους, από ημεδαπούς.

Το περισσότερο διάστημα, οι επισκέπτες-τριες έμειναν σε ξενοδοχεία της Πρέβεζας.

ΟΙ ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ

Η δε πληρότητα στην Ήπειρο δεν ήταν ακριβώς αυτό που φαντάζεστε: 33% έφτασε το 2022 σε όλη την Ήπειρο, κυρίως υποστηριζόμενη από τη Θεσπρωτία: 40%.

Τα Γιάννενα ήταν μόλις τρίτα, με 30% πληρότητα όλο το χρόνο.

**ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ:
ΚΥΡΙΩΣ ΞΕΝΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ-ΤΡΙΕΣ**

Στα καταλύματα σύντομης διαμονής, το 2022 ήρθαν στην Ήπειρο 227.229 ξένοι και 95.105 Έλληνες. Διανυκτέρευσαν περίπου 1.500.000 φορές και έμειναν 5,3 μέρες οι ξένοι και 3,2 μέρες οι Έλληνες.

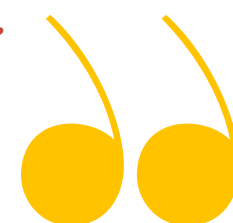
**ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ:
ΠΡΩΤΗ Η ΗΠΕΙΡΟΣ**

Συνολικά, στον δείκτη GRI που αποτυπώνει την ικανοποίηση των επισκεπτών, η Ήπειρος είναι πρώτη με 90,8% το 2022, πάνω και από τις Κυκλάδες. Πιο ποιοτικά θεωρούνται τα πεντάστερα ξενοδοχεία της

Ενδιαφέρον έχουν οι παρατηρήσεις της έκθεσης: Το μεν λιμάνι της Ηγουμενίτσας «αναγνωρίζεται από το γενικό πλαίσιο ως κύρια διεθνής θαλάσσια πύλη της χώρας» και το «αεροδρόμιο των Ιωαννίνων αποτελεί μια εν δυνάμει διεθνή πύλη της Ηπείρου». Βέβαια, η έκθεση κάνει λόγο για «ολοκλήρωση έργων αναβάθμισης» του αεροδρομίου, που πλέον ισχύει...

Τα μουσεία της Ηπείρου, το 2022 επισκέφθηκαν 63.556 άτομα, ήτοι το 1% της χώρας. Στους αρχαιολογικούς χώρους πήγανε 84.471 άνθρωποι, επίσης το 1% των επισκεπτών της χώρας.

ΣΙΝΕΜΑ

22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

«Το κύμα»

ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ του Ντένιζ Γκάνσελ «Το κύμα» (Γερμανία, 2008) προβάλλει το καλλιτεχνικό σωματείο Ιωαννίνων «Εξαύδα» στις 22 Ιανουαρίου, στις 20:15, στον χώρο του (οδός Κουντουριώτη 31), με οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ. Η υπόθεση: Ο Ράινερ Βένγκερ, καθηγητής Λυκείου με αναρχικό παρελθόν και πρωτοποριακές ιδέες για την εκπαίδευση, αναλαμβάνει, στο πλαίσιο του μαθήματος της πολιτικής θεωρίας, να διδάξει στους φοιτητές του για την τυραννία. Προκειμένου, λοιπόν, να κάνει το μάθημα πιο ενδιαφέρον και με αφορμή το σχόλιο ενός μαθητή του πως «δεν μπορεί σήμερα να ξαναυπάρξει φασισμός», σοφίζεται ένα παιχνίδι ρόλων: Ο ίδιος αναλαμβάνει το ρόλο του ηγέτη και οι μαθητές του το ρόλο των ακολούθων του. Πρωταγωνιστούν: Γιούργκεν Φόγκελ, Φρέντερικ Λάου, Μαξ Ρίμελτ, Τζένιφερ Ούλριχ, Κριστιάν Πάου.

28-29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

«Στον κύριό μας με αγάπη»

ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ του Τζέιμς Κλέιβελ «Στον κύριό μας με αγάπη» (1967) προβάλλει το καλλιτεχνικό σωματείο Ιωαννίνων «Εξαύδα» στις 28 και 29 Ιανουαρίου, στις 20:15, στον χώρο του (οδός Κουντουριώτη 31), με οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ. Η κλασική ταινία με τον Σίντνεϊ Πουατιέ πραγματεύεται κοινωνικά και φυλετικά ζητήματα σε ένα αστικό σχολείο.

ΣΙΝΕΜΑ

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

«Ο βασιλιάς με το δέντρο στην καρδιά»

Η ΟΜΑΔΑ Θεάτρου Μπαγαμπόντο παρουσιάζει ξανά την παράσταση «Ο Βασιλιάς με το Δέντρο στην Καρδιά» στις 28 Ιανουαρίου (και κάθε Κυριακή του Φεβρουαρίου), στις 11:30, στο Θυμωμένο Πορτραίτο (Καποδιστρίου 20). Πρόκειται για ένα πειρωτικό παραμύθι γεμάτο εικόνες και συμβολισμούς το οποίο θίγει ζητήματα όπως: η αγάπη, η συγχώρεση, η δύναμη του μαζί, η ματαιότητα της βίας, αλλά και την θεραπευτική λειτουργία της αφήγησης. Η παράσταση διαρκεί 60 λεπτά (με μια έκπληξη για τα παιδιά στο τέλος). Διασκευή, Σκηνοθεσία, Ερμηνεία: Κίκα Ζαχαριάδου, Γιάννης Κοντός. Τιμές εισιτηρίων: Κανονικό: 10 ευρώ, Μειωμένο: 8 ευρώ (Κάτω των 16 ετών, άνω των 65 ετών, ΑμεΑ, άνεργοι, φοιτητές και σπουδαστές), Οικογενειακό: 30 ευρώ (2 ενήλικες και 2 παιδιά). (Δεν διατίθεται τερματικό POS). Απαραίτητες οι κρατήσεις στο 6947888501.

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

«Ο μολυβένιος στρατιώτης και η χάρτινη μπαλαρίνα»

ΟΙ «ΑΘΕΡΑΠΕΥΤΟΙ» παρουσιάζουν το έργο «Ο Μολυβένιος Στρατιώτης και η Χάρτινη Μπαλαρίνα» την Κυριακή 28 Ιανουαρίου, στις 11:30, στη στοά Ορφέα. Τη θεατρική προσαρμογή, τη σκηνοθεσία και τις μουσικές συνθέσεις, έχει κάνει ο Δημήτρης Παππάς. Ερμηνεύουν: Λευτέρης Βανούσης (Μολυβένιος Στρατιώτης), Ελένη Μαύρου (Χάρτινη Μπαλαρίνα) και μαζί τους οι Σπύρος Σιούτας, Δημήτρης Τσιούρης, Άγγελος Ντάφλος, Φίλιππος Παππάς, Βάσω Παναγή, Νίκη Παπανικολάου, Κατερίνα Παπλιάκου, Σωτήρης Σκαρίμπας, Αγγελική Κουτσοθανάση & Δημήτρης Παππάς. Γενική είσοδος 8€. Επίσης, οικογενειακό 15€ (για δύο), 20€ (για τρεις) και 25€ (για τέσσερις). Τηλέφωνα επικοινωνίας και κράτησης θέσεων: 6981981067 ή 6981981058.

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

«Το ημερολόγιο μιας queer (τρελής)»

ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Το Ημερολόγιο Μιας Queer (Τρελής)», βασισμένη στο θεατρικό έργο του Ν. Β. Γκόγκολ, υποδέχεται το «Θέατρο Κύκλος» (Αραβαντινού 14) στις 29 και 30 Ιανουαρίου, στις 21:15. Το έργο μεταφέρεται από την τσαρική Ρωσία του 19ου αιώνα, στην Αθήνα του 2023 και στην πραγματικότητα της σύγχρονης ομοφοβικής και σεξιστικής κοινωνίας. Τον ρόλο της Αυξεντίας ερμηνεύει η Φωτεινή Φιλοσόφου. Διασκευή/Δραματουργική επεξεργασία: Στέφανος Νικολαΐδης. Σκηνοθεσία: Γιάννης Νικολαΐδης. Εισιτήριο: 12€, 10€ (μειωμένο). Τηλέφωνο κρατήσεων: 6979139705.

LIVE

25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Χαχάκες στο Route 66

ΣΤΙΣ 25 Ιανουαρίου έρχονται στα Γιάννενα οι Χαχάκες, η πιο «μόντε κάρλο» ελληνική μπάντα, για ένα live στο Route 66, στη στοά Λιάμπη. Έναρξη στις 21.00, εισιτήριο 10 ευρώ.

27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Μουσική παράσταση με το σύνολο Mosaic

ΤΟ ΚΙΘΑΡΙΣΤΙΚΟ σύνολο Mosaic, που αποτελείται από τη Φωτεινή Τσουμάνη, τη Μελίνα Βλάχου, τον Αλέξη Τσιώνη και τον Γιάννη Γαλίτη, δίνει την τελευταία του παράσταση στις 28 Ιανουαρίου, στις 20:30, στο Θέατρο «Κύκλος» (Αραβαντινού 14). Στην παράσταση διαβάζονται από τη Λένα Σοκορέλη κείμενα περί τέχνης, τα οποία συνδιαλέγονται επί σκηνής με το σύνολο. Λόγος και μουσική σε μια δημιουργική συνομιλία. Είσοδος: 10 ευρώ, μειωμένο 8 ευρώ.

Pitchfork: Το μέσο που μεγάλωσε ανεξάρτητο για να πεθάνει εξαγορασμένο

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

ΠΡΙΝ ΑΠΟ 26 ΧΡΟΝΙΑ ιδρύθηκε στις ΗΠΑ το Pitchfork, που φλέξαρε τον εαυτό του με την ατάκα «Η πιο αξιόπιστη φωνή στη μουσική». Τώρα, κλείνει.

Σε μεγάλο βαθμό, ήταν.

Ήταν επίσης ένας «σκαπανέας» του «άυλου περιοδικού» ή πιο απλά, του webzine. Ο Ράιαν Σράιμπερ που το ίδρυσε, το 1996 μόλις είχε τελειώσει το λύκειο και ήταν οπαδός των φάνζινς. Ήταν επίσης ένας από τους πρώτους τύπους που αντιλήφθηκαν την ισχύ και το μεγαλύτερο εύρος του blogging, οπότε έφτιαξε ένα site που μιλούσε για τη μουσική. Στην αρχή, το είπε «Πικάπ» (Turntable), λίγο αργότερα όμως το μετονόμασε: Pitchfork, σαν το τατού του Τόνι Μοντάνα από τον «Σημαδεμένο».

Στην πορεία, το Pitchfork έγινε ένα μέσο που ανέβαζε και κατέβαζε μουσικές κυβερνήσεις, καθώς οι κριτικές του για δίσκους μπορούσαν κυριολεκτικά να εξυψώσουν ή να διαλύσουν τη φήμη μιας μπάντας.

Έγινε κάτι αντίστοιχο με το NME των '80s, αρκετά πιο «στριμμένο» και σημαντικά πιο επιδραστικό σε ύφος. Η γενιά του Pitchfork δεν άρχισε να ακούει περισσότερη indie απλά, αλλά άρχισε να γράφει και περίεργα, με ένα στυλ σχετικά πρωτόγνωρο και κολλητικό.

Το Pitchfork μεγάλωσε και από τη Μινεάπολη πήγε στο Σικάγο. Έγινε κανονική εταιρία, άρχισε να επεκτείνεται και γενικώς, ήταν ένα «how to» πρότυπο για την ιντερνετική δημοσιογραφική βιομηχανία.

Το 2015 ο Σράιμπερ το πούλησε στην Condé Nast, έναν κολοσσό media και social media, κάτι σαν ένα σούπερ μάρκετ θεματικών κειμένων για ό,τι μπορείτε να φανταστείτε, από μουσική μέχρι ταξιδιωτικές βαθμολογίες

(Γιάννενα και Ήπειρο σπάνια θα βρείτε εκεί, πάντως).

Το 2024, το Pitchfork έπεσε στο βωμό του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Η ιδιοκτήτρια εταιρία αποφάσισε μετά από «αξιολόγηση» ότι δεν χρειάζεται να έχει ένα αξιόπιστο και εντριγκαδόρικο μουσικό μέσο και ανακοίνωσε, πρώτον απολύσεις και δεύτερον, συγχώνευση με το GQ, με το οποίο θεματικά, έχει σχέση όσο ο φάντης με το ρετινόλαδο.

Εν τέλει, πιθανώς να ξαναδιαβάσουμε «τα 8 καλύτερα της χρονιάς», αλλά μάλλον δύσκολα θα πούμε «κοίτα να δεις τι βρήκανε οι μπαγάσδες» ή «ε όχι και αυτό στα καλύτερα τώρα»...

Το κλείσιμο του Pitchfork ενδεχομένως συμβολίζει και μια άλλη μετάβαση στα media: το μοντέλο ενός ανεξάρτητου μέσου που μεγαλώνει, πάνω από τη φαινομενική του αρχική δυναμική, γίνεται εταιρικό και τελικά, σβήνει στην επιχειρηματική λάβα.

Κάτι σαν την ατάκα του δημιουργού των Sopranos Ντέιβιντ Τσέις, που επισήμανε ότι 25 χρόνια μετά την επιβλητική τηλεοπτική σειρά, αυτό το μοντέλο τηλεόρασης δεν υφίσταται πλέον...

**Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»**

**ΚΑΙ
«Οι 'αποστάτες'
τα ρέντζελα
και οι δήμαρχοι»**

**Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ
στα βιβλιοπωλεία
των Ιωαννίνων**

Η παλιά κωμόπολη στο Ζαγόρι

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η Λάιστα είναι ένα από τα ομορφότερα και πιο απομακρυσμένα χωριά του Ζαγορίου. Βρίσκεται στον παλιό Δήμο Τύμφης, στο βόρειο τμήμα του Ζαγορίου και θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά χωριά, μια κωμόπολη για την ακρίβεια, κατά τον 18ο και 19ο αιώνα.

Το όνομά της, που συναντάται με δύο τονισμούς, «Λαϊστα» αλλά και κυρίως «Λάιστα», έχει μένει το ίδιο σε όλη σχεδόν την ιστορία της και δεν άλλαξε, όπως πχ το κοντινό Βρυσοχώρι.

Σε ό,τι αφορά την προέλευσή του, υπάρχουν διάφορες εκδοχές: ότι κάτοικοι του χωριού Λάιστε μετοίκησαν στην περιοχή και έδωσαν ένα κοντινό όνομα στη νέα τους κατοικία (Λαμπρίδης) ή ότι προέρχεται από το αρωματικό «lai», «μαύρος».

Ωστόσο, ο Οικονόμου στα «Οικωνύμια» αναφέ-

ρει τη διαπίστωση του Weigand «ότι η Λάιστα είναι το μοναδικό χωριό όπου χρησιμοποιείται το επιθ. negru 'μαύρος' σε αντίθεση προς τα άλλα βλαχόφωνα χωριά όπου χρησιμοποιείται το ταυτόσημο επιθ. lai».

Ο Οικονόμου σημειώνει ότι το όνομα του χωριού προέρχεται από τα αλβανικά και τη λέξη lashte, «ο αρχαίος, ο παλιός».

Ο Λαμπρίδης στα «Ζαγοριακά» αναφέρει ότι «αύτη έστι το μεγαλείτερον των του Ζαγορίου χωριών» και κάνει ιδιαίτερη αναφορά στα σχολεία του, «ένθα διδάσκεται ιδίως η Ελληνική γλώσσα». Η επισήμανση αυτή έχει σημασία, καθώς η Λάιστα, όπως και άλλες περιοχές του Ζαγορίου και των Ιωαννίνων παραμένουν πολιτιστικά και γλωσσικά «σταυροδρόμια». Οι κάτοικοι μιλούσαν διαφορετική διάλεκτο από άλλες βλαχόφωνες κοντινές περιοχές.

Ο Λαμπρίδης επισημαίνει ότι από το Παλιόχωρι Λάιστας «έλαβε την αρχή της η Λάιστα». Το χωριό υπέστη μεγάλη καταστροφή κατά τις επιχειρήσεις της Βέρμαχτ το 1943.

Το όνομά της, που συναντάται με δύο τονισμούς, «Λαϊστα» αλλά και κυρίως «Λάιστα», έχει μένει το ίδιο σε όλη σχεδόν την ιστορία της και δεν άλλαξε, όπως πχ το κοντινό Βρυσοχώρι.

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ

Ψάχνοντας τους νάνους του Βρότσλαβ

Ένα ταξίδι δεν είναι απλώς μια μετάβαση. Είναι γνωριμία με τόπους και ανθρώπους, είναι ιδέες, είναι εμπειρίες, είναι εικόνες και εντυπώσεις, είναι έμπνευση. Κάθε ταξίδι συνδέεται με μια πλούσια θεματολογία: από την τουριστική βιομηχανία μέχρι τις συγκοινωνίες, από τη γεωγραφία μέχρι την ιστορία, από τη λογοτεχνία μέχρι την τέχνη και από την οικονομική και κοινωνική οργάνωση μέχρι την οικολογία.

Στο πλαίσιο συνεργασίας του με τον «Τύπο Ιωαννίνων», ο Γιάννης

Παπαδημητρίου, δικηγόρος και ένας άνθρωπος με μεγάλη διαδρομή στην πολιτική ζωή του τόπου και στα κινήματα, γράφει «για τα δικά μας ταξίδια», για περισσότερο ή λιγότερο γνωστούς προορισμούς, για τόπους που έχει επισκεφθεί ή σκοπεύει να επισκεφθεί. Και πάντα με την ιδιαίτερη αυτή ματιά του, που βάζει στο επίκεντρο τον ταξιδιώτη και όχι τον τουρίστα.

Προορισμός αυτής της εβδομάδας, η πόλη Βρότσλαβ της Πολωνίας.

typos-i

[Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**]

Ο θάνατος του Σόιμπλε έφερε στην επικαιρότητα την πολωνική πόλη Βρότσλαβ, όπου τον Σεπτέμβριο του 2011 υπέδειξε στον τότε Υπουργό Οικονομικών Βενιζέλο τη λύση του συναινετικού Grexit σε μια από τις κορυφώσεις του ελληνικού δράματος. Έλασσον ασφαλώς σε σύγκριση με την παραχώδη διαδρομή της πρωτεύουσας της Κάτω Σιλεσίας, την οποία ο ιστορικός Νόρμαν Ντέιβις στο βιβλίο του «Μικρόκοσμος» χαρακτηρίζει αντιπροσωπευτική των περιπετειών της Κεντρικής Ευρώπης. Όπως επισήμαινε και το κείμενο παρουσίασης της ευρωπαϊκής πολιτιστικής πρωτεύουσας του 2016, από τις αρτιότερες στην ιστορία του θεσμού, «το Βρότσλαβ έχει να διηγηθεί μια ασυνήθιστη, τραγική και συναρπαστική ιστορία». Περιορίζομαι στα βασικά της.

Η πόλη, που οι ντόπιοι προφέρουν «Βρότσουαφ», ιδρύθηκε κατά τον 8ο αιώνα στη διασταύρωση των εμπορικών δρόμων του αλατιού από τα ανατολικά και του κεριμπαριού από τη Βαλτική, πράγμα που της εξασφάλισε περιόδους ακμής, μεταναστευτικά ρεύματα και αρκετά βάσανα. Άλλαξε συχνά χέρια - πολωνικά, βοημικά, ουγγρικά, αυστριακά και κυρίως πρωσικά και γερμανικά - και παραλλαγές της ονομασίας της. Έγινε γνωστή με τη γερμανική Μπρεσλάου, που από τον 19ο αιώνα ήταν σπουδαίο οικονομικό και βιομηχανικό κέντρο, πατρίδα και του ιδρυτή της

γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας Φερντινάντ Λασάλ, και η τρίτη πόλη της χώρας με 700.000 κατοίκους το 1939, περισσότερους δηλαδή από τους 640.000, που είχε μέχρι πρόσφατα, που υποδέχθηκε το ουκρανικό προσφυγικό κύμα.

Με τη λήξη όμως του Β' Παγκοσμίου πολέμου ο Στάλιν αποφάσισε να προσαρτήσει στην ΕΣΣΔ ένα μεγάλο κομμάτι της προπολεμικής Πολωνίας, αντικαθιστώντας το με γερμανικά εδάφη στα δυτικά, και το Βρότσλαβ ξανάγινε πολωνικό για πρώτη φορά μετά από 7 αιώνες!

Η πόλη, ήδη ερειπωμένη από την τρίμηνη πολιορκία του σοβιετικού στρατού υπό δριμύ ψύχος, βίωσε μια δραματική μεταβολή της πληθυσμιακής της σύνθεσης, αφού στα 8.000 θύματα του ναζιστικού ολοκαυτώματος προστέθηκαν δεκάδες χιλιάδες διωγμένοι Γερμανοί, που αντικαταστάθηκαν από Πολωνούς πρόσφυγες από τη σοβιετική Ουκρανία και κυρίως από το Λβιβ.

Από εκεί ήρθε και το πιο επισκέψιμο σήμερα μουσειακό έκθεμα της πόλης, ο τεράστιος πανοραμικός πίνακας της μάχης του Ρακλάβιτσε, όπου οι Πολωνοί επαναστάτες υπό τον Κοτσιούσκο νίκησαν τον τριπλάσιο τσαρικό στρατό στην, ατυχή τελικά, επανάσταση του 1794. Οι τοποθετημένοι κυκλικά πίνακες με θέαση 360 μοιρών από τον επισκέπτη ήταν διαδεδομένο λαϊκό θέαμα πριν από τη διάδοση του κινηματογράφου και ο συγκεκριμένος, μήκους 140 και ύψους 15 μέτρων, φιλοτεχνήθηκε το 1894 στο τότε αυστρουογγρικό Λβιβ. Οι ιστορικοί δεσμοί

του Βρότσλαβ με το Λβιβ, Λβόου στα πολωνικά, ενδυναμώθηκαν την τελευταία διετία, καθώς το πρώτο φιλοξενεί σχεδόν 300.000 Ουκρανούς πρόσφυγες.

Την πόλη διασχίζει ο ποταμός Όντρα (Οντερ), ο οποίος μπορεί να παρουσιάζει μια ειδυλλιακή εικόνα με 120 γέφυρες και 12 μικρές ή μεγαλύτερες νησίδες, ιδιαίτερα αγαπητές στον φοιτητικό πληθυσμό, και να φιλοξενεί στις όχθες του ένα δημοφιλές φεστιβάλ τζαζ αλλά ενίοτε γίνεται επικίνδυνος, όπως απέδειξε η καταστροφική πλημμύρα του 1997.

Στη βόρεια όχθη του, στο νησί του Καθεδρικού, εντοπίζεται η αρχική εγκατάσταση, όπου το 1000 ιδρύθηκε και επισκοπή. Εξακολουθεί να είναι το θρησκευτικό κέντρο της πόλης με πολλά εκκλησιαστικά κτίρια και τον αφιερωμένο στον Ιωάννη τον Βαπτιστή Καθεδρικό ναό, που ενσωματώνει διαφορετικά αρχιτεκτονικά στυλ και προσφέρει ένα ωραίο πανόραμα από τον πύργο του. Όταν σουρουπώνει, ίσως πετύχετε το παραδοσιακό άναμα του φωτισμού της συνοικίας με αέριο.

Διασχίζοντας το ποτάμι, σειρά έχει το κτίριο του ιστορικού Πανεπιστημίου, που ιδρύθηκε ως Ακαδημία Ιησουϊτών το 1702, με τις μπαρόκ διακοσμημένες αίθουσες και αναμφίβολα ωραιότερη τη χρησιμοποιούμενη για επίσημες τελετές Άουλα Λεοπολντίνα. Συνδέεται με 10 βραβεία Νόμπελ καθηγητών ή πρώην φοιτητών του, κυρίως στη φυσικοχημεία στα χρόνια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, ενώ σήμερα αριθμεί 24 χιλιάδες φοιτητές - από τις 120 (!) συνολικά, που

σπουδάζουν στα 10 δημόσια και κάποια ιδιωτικά πανεπιστήμια και χαρίζουν στην πόλη έντονο νεανικό παλμό.

Το κέντρο της καθημερινής ζωής αλλά και το γραφικότερο σημείο είναι το Ρύνεκ, η μεγάλη πλατεία της Αγοράς, όπου το βλέμμα αιχμαλωτίζεται σε κάθε γωνιά από τα ξαναχτισμένα τη δεκαετία του '50 παλιά σπίτια των εμπορών και το γοτθικό Δημαρχείο, που άρχισε να χτίζεται επί της πολωνικής δυναστείας των Πιάστ και επιβίωσε των πολεμικών καταστροφών. Στο υπόγειό του λειτουργεί ακόμη το αρχαιότερο εστιατόριο της Ευρώπης Piwnica Swidnicka του 1273. Στην ευρύτερη περιοχή θα βρείτε αξιοθέατες πλατείες και εκκλησίες, τη συναγωγή του Λευκού Πελαργού και το μεταμοντέρνο κτίριο του Εθνικού Φόρουμ Μουσικής, που κάθε χρόνο φιλοξενεί το φεστιβάλ χορωδιακής μουσικής και ορατορίου Βρατισλάβια.

Στέκομαι στο λογοτεχνικό μουσείο Pan Tadeusz, που φέρει το όνομα του επικού ποιήματος του ρομαντικού ποιητή του 19ου αιώνα Άνταμ Μιτσκιέβιτς, του εθνικού ποιητή της χώρας. Είχε περιπετειώδη ζωή και ο ίδιος αλλά και το χειρόγραφο του, καθώς το άρπαξαν οι ναζί και το ανακάλυψαν οι νεοσούστατες πολωνικές αρχές κάπου στη Σιλεσία. Δυστυχώς το Παν Ταντέους δεν έχει μεταφραστεί στα ελληνικά. Κυκλοφορούν όμως μεταφρασμένα δύο από τα αστυνομικά μυθιστορήματα του Μάρεκ Κραγιέφσκι, που εκτυλίσσονται στο μεσοπολεμικό Μπρεσλάου.

Παίρνετε το τραμ προς τα ανατολικά, διασχίζετε ξανά τον Όντρα πάνω στη γρανιτένια γέφυρα Γκρουντβάλσκι και συνεχίζετε την περιήγηση με τη συμμετοχή του Βρότσλαβ στη λίστα της Unesco. Πρόκειται για το συνεδριακό και συναυλιακό κτίριο Hala Stulecia (Σάλα της Εκατονταετηρίδας) του Μαξ Μπεργκ, ένα υπόδειγμα μοντερνιστικής αρχιτεκτονικής, που οι αρχές της τότε αυτοκρατορικής Γερμανίας εγκαινίασαν το 1913, στην επέτειο των 100 χρόνων από τη νικηφόρα μάχη της Λειψίας εναντίον του Ναπολέοντα. Αποτέλεσε τομή στη χρήση του μπετόν για την επένδυση του μεγάλου θόλου, έχει εξαιρετική ακουστική και σήμερα μπορεί να φιλοξενήσει 10.000 θεατές.

Άφησα τελευταίο το σήμα κατατεθέν και περισσότερο φωτογραφημένο αξιοθέατο, τα μικροσκοπικά αγάλματα νάνων, που ο επισκέπτης τα ανακαλύπτει να ξεφυτρώνουν σε κάθε απίθανο μέρος. Έλκουν την καταγωγή από το κίνημα «Πορτοκαλί Εναλλακτική» της δεκαετίας του '80 κατά του κομμουνιστικού καθεστώτος, που είχε ως σύμβολο ένα νάνο.

Το 2001 ο γλύπτης Όλαφ Μπρέζσκι είχε την ιδέα να τιμήσει αυτή την αντιπολιτευτική παράδοση στήνοντας το μπρούτζινο άγαλμα του νάνου Πάπα Κράσναλ στον συνήθη πεζόδρομο των παλιών δι-

αδηλώσεων και αυτό έδωσε το σύνθημα για μια ξέφρενη μόδα, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Υπάρχουν πλέον πάνω από 600 νάνοι, μικρότεροι από τον αρχικό και με διαφορετικό στυλ και ασχολία ο καθένας. Ένας τρόπος να μη χάσετε τουλάχιστον τους βασικούς είναι να κατεβάσετε την εφαρμογή χάρτη από τον σύνδεσμο <https://www.wroclaw.pl/en/wroclaw-dwarves-go-free-app>.

Η πολυτάραχη ιστορία της πόλης αντανακλάται στην κουζίνα της, που αφομοιώνει πολωνικές, γερμανικές και ρωσοουκρανικές

επιρροές. Προτείνονται οι σούπες, όπως η τσούρεκ, που συχνά σερβίρεται μέσα σε ψωμί, και η παντζαρόσουπα μπορς, τα γεμιστά ζυμαρικά πιερόγκι, το μπίγκος με βάση το βραστό λάχανο και ασφαλώς τα λουκάνικα με προέλευση από κάθε δυνατό είδος κρέατος. Φυσικά δεν νοείται επίσκεψη στην Πολωνία χωρίς βότκα. Προτίμηση του γράφοντος είναι η Ζιουμπρόφκα με ένα βίσωνα στην ετικέτα της και ένα αγριοβότανο μέσα στο μπουκάλι. Όσο για εκδρομές, αν τα 180 χιλιόμετρα μέχρι την επίσης ιστορική πόλη Πόζναν σας

φαίνονται πολλά, οι κοντινές Σβιντνίτσα (θυμηθείτε και το όνομα του εστιατορίου) και Γιάβορ διαθέτουν από μία Εκκλησία της Ειρήνης στη λίστα της Unesco. Είναι προτεσταντικές, τις οποίες υποχρεώθηκαν να ανεχτούν οι πτηνόμενοι Αψβούργοι με την ειρήνη της Βεσφαλίας, υπό τον όρο να είναι απλές και ξύλινες. Οι προτεστάντες, πολυπληθείς τότε στη Σιλεσία, συμμορφώθηκαν με τον όρο αλλά διακόσμησαν με εξαιρετικό πλούτο το εσωτερικό τους. Δεν είναι τα μόνα ενδιαφέροντα μνημεία των δύο πόλεων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ:

■ Το αεροδρόμιο του Βρότσλαβ, που φέρει το όνομα του Νικολάου Κοπέρνικου, συνδέεται κατά τη θερινή σεζόν (από 3/3/2024) με πτήσεις της Ryanair από/προς Αθήνα και Κέρκυρα. Από εκεί θα πάρετε το λεωφορείο 106 ή το νυχτερινό 206 για το κέντρο.

■ Στις 31 Μαρτίου η ίδια αεροπορική εγκαινιάζει το δρομολόγιο Θεσσαλονίκη - Πόζναν. Από εκεί υπάρχει τραίνο και λεωφορείο απευθείας για το Βρότσλαβ με διάρκεια ταξιδιού μιάμιση ώρα.

■ Μέχρι τότε η κύρια εναλλακτική είναι οι πτήσεις της Wizz Air και της Ryanair από την Αθήνα στο Κατοβίτσε. Στη συνέχεια όμως χρειάζεται αλλαγή στην πόλη και το συνολικό ταξίδι, με τραίνο ή λεωφορείο, θα απαιτήσει τουλάχιστον τρεις ώρες. Όσο και το λεωφορείο Flixbus από το αεροδρόμιο, που κάνει επίσης αλλαγή στο Κατοβίτσε.

2024: Ο χάρτης των κινδύνων για την παγκόσμια οικονομία

Η παγκόσμια οικονομία έχει ήδη εισέλθει σε μια πορεία που το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ορίζει ως «επιρρεπή σε κλυδωνισμούς». Ο κόσμος ξεκίνησε τη δεκαετία με μια πανδημία που πάγωσε εντελώς σχεδόν όλη την οικονομική δραστηριότητα, ακολούθησε μεγάλη διαταραχή στις αλυσίδες διανομής που άναψε τη σπίθα του πληθωρισμού και στη συνέχεια ο πόλεμος στην Ουκρανία κατέληξε να αναζωπυρώσει τις φλόγες. Φέτος η οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί, αλλά η αδυναμία θα είναι η τάση σε περιοχές όπως η ευρωζώνη. Ο χάρτης των κινδύνων μεγαλώνει. Οι γεωπολιτικές εντάσεις δεν προέρχονται πλέον μόνο από τη Μόσχα και το Πεκίνο, αλλά και από το Ισραήλ και την Ερυθρά Θάλασσα, ιδίως από τη στιγμή που οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο εξαπέλυσαν αεροπορικές επιδρομές εναντίον πολλών πόλεων που ελέγχουν οι αντάρτες Χούθι στην Υεμένη τις τελευταίες ημέρες. Επιπλέον, οι αυξήσεις των επιτοκίων μπορεί να πλήξουν την οικονομία περισσότερο από ό,τι χρειάζεται και η αγορά ακινήτων της Κίνας εξακολουθεί να αποτελεί απειλή για την οικονομική σταθερότητα. Αυτός είναι ο χάρτης με τους κύριους κινδύνους το 2024.

ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Οι κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο αναγκάστηκαν να αυξήσουν τα επιτόκια απότομα και ουσιαστικά από το μηδέν. Από τότε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα επέδειξαν ιδιαίτερη προσοχή, όπως και ο κόσμος της λεγόμενης σκιώδους τραπεζικής (μη τραπεζικοί δανειστές, όπως τα συνταξιοδοτικά ταμεία, οι ασφαλιστικές εταιρείες, ακόμη και τα hedge funds). Ακόμα κι έτσι, δεν μπόρεσαν να αποφύγουν επεισόδια αστάθειας, όπως αυτό που έθεσε σε εγρήγορση τις αμερικανικές αρχές την περασμένη άνοιξη στις ΗΠΑ, όπου η περιφερειακή τράπεζα, με επικεφαλής τη Silicon Valley Bank, συγκλόνισε τον παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό κόσμο. Και όχι μόνο αυτό, οι αναλυτές πιστεύουν ότι οι κεντρικές τράπεζες θα μπορούσαν να εκτροχιάσουν τη λεγόμενη ήπια προσγείωση, ιδίως στην Ευρώπη, εάν η διαδικασία μείωσης του πληθωρισμού δεν συνοδεύεται από μια συνεκτική νομισματική πολιτική. Ή αν τα επιτόκια δεν μειωθούν για να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα. Προς το παρόν, η ΕΚΤ έχει δηλώσει μόνο ότι δεν θα συνεχίσει να αυξάνει την τιμή του χρήματος, αλλά δεν θέλει να μιλάει για μειώσεις.

Οι γεωπολιτικές εντάσεις

Οι διεθνείς οργανισμοί θεωρούν τους κινδύνους που απορρέουν από τις πολιτικές κρίσεις σχεδόν ως ένα είδος «νέας κανονικότητας». Το 2022, ο πόλεμος στην Ουκρανία έπληξε τις αγορές εμπορευμάτων και ενέργειας και έστειλε τις τιμές στα ύψη. Ο πόλεμος στη Γάζα αποτελεί μια νέα πρόκληση. Ο κύριος φόβος ήταν μια νέα άνοδος της τιμής του πετρελαίου. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, μια αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου κατά 10% θα μείωνε το παγκόσμιο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περίπου 0,2% και θα αύξανε τον πληθωρισμό μεταξύ 0,2 και 0,4%. Προς το παρόν, αυτό δεν έχει συμβεί. Ο άλλος φόβος είναι η εξάπλωση νέων διαταραχών στο εμπόριο, το οποίο πρακτικά παρέμεινε στάσιμο πέρυσι.

Τώρα τα βλήματα όλων είναι στραμμένα στην αστάθεια στην Ερυθρά Θάλασσα, από την οποία διέρχεται το 12% του παγκόσμιου εμπορίου. Μετά τις επιθέσεις της πολιτοφυλακής των Χούθι από την Υεμένη, οι περισσότερες ναυτιλιακές εταιρείες αποφάσισαν να αλλάξουν δρομολόγια και να εκτρέψουν τα εμπορικά τους πλοία προς το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, στη νότια Αφρική, για να αποφύγουν την πειρατεία ή τις επιθέσεις με μη επανδρωμένα αε-

ροσκάφη από την πολιτοφυλακή των ανταρτών Χούθι. Το μέτρο αυτό προσθέτει 10 έως 14 επιπλέον ημέρες ταξιδιού και, ως εκ τούτου, σημαίνει καθυστερήσεις και αυξήσεις στις παραδόσεις αγαθών και πρώτων υλών, όπως το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο, τα οποία στο παρελθόν περνούσαν από την Ερυθρά Θάλασσα και εισέρχονταν στη Μεσόγειο μέσω της διώρυγας του Σουέζ. Επιπλέον, το 2024 θα είναι έτος έντονης εκλογικής δραστηριότητας. Υπάρχει πιθανότητα να επιστρέψει ο Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο, γεγονός που θα μπορούσε να αλλάξει την πορεία της οικονομίας. Επιπλέον, έχουν προγραμματιστεί εκλογές στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ινδία και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου θα δοκιμαστεί και πάλι η δύναμη των ακροδεξιών λαϊκιστικών κομμάτων. «Οι γεωπολιτικές συγκρούσεις αυξάνονται, η παραγωγικότητα στη βιομηχανία, τον πολιτισμό και την πολιτική έχει σχεδόν εξαφανιστεί και βυθιζόμαστε σε ανούσιες ανοπίσεις σε έναν κόσμο που χρειάζεται απεγνωσμένα λύσεις για καθαρό νερό, προστασία από πλημμύρες, κλιματική αλλαγή, ανισότητα, άμυνα, ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, εκπαίδευση και υποδομές», λέει ο Steen Jakobsen, επικεφαλής επενδύσεων της Saxo Bank.

Η Κίνα

Ο ασιατικός γίγαντας δεν είναι πλέον η πολυπληθέστερη χώρα στον κόσμο -η Ινδία την ξεπέρασε τον Απρίλιο- αλλά η Κίνα εξακολουθεί να είναι η ατμομηχανή της παγκόσμιας ανάπτυξης, αν και αντιμετωπίζει αυξανόμενες δυσκολίες. Οι αναλυτές ανησυχούν ιδιαίτερα για τον τομέα των ακινήτων της χώρας, οι αποτιμήσεις του οποίου μπορεί να παραμείνουν διογκωμένες. Εξ ου και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ορισμένα από τα κτηματομεσιτικά της γραφεία, όπως η Evergrande και η Country Garden. Επιπλέον, η σκιώδης τράπεζα Zhongzhi δόλωσε πρόσφατα αφερέγγυα με μια τρύπα 64 δισεκατομμυρίων δολαρίων, γεγονός που χτύπησε και πάλι καμπανάκι κινδύνου. Η παρέμβαση του Πεκίνου για την αποφυγή μιας κρίσης είναι αρ-

κετή προς το παρόν. Ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2023 θα κυμανθεί γύρω στο 5% όπως έχει προβλεφθεί, αλλά η Κίνα και το τέλος του οικονομικού της θαύματος έχουν γίνει ένα από τα σταθερά σημεία στις λίστες με τους πιθανούς μαύρους κύκλους (εξαιρετικά αρνητικά γεγονότα ή συμβάντα που είναι δύσκολο να προβλεφθούν) που μπορούν να αλλάξουν τον ρυθμό του πλανήτη. Κανείς δεν μπορεί να απαντήσει πότε ακριβώς θα συμβεί ή την ισχύ του αντίκτυπού της, και ίσως αυτό να είναι ένα από τα επιχειρήματα που μπορούν να καθησυχάσουν περισσότερο τις κινεζικές αρχές: η εισοδός της σε μια φάση αναταραχής έχει προβλεφθεί εδώ και χρόνια, αλλά μια τέτοια κάθοδος στην κόλαση δεν θα συμβεί έτσι απλά.

Πληθω- ρισμός

Οι ειδικοί υποθέτουν ότι ο πληθωρισμός θα συνεχίσει να υποχωρεί. Οι τιμές της ενέργειας συνεχίζουν να μειώνονται, ενώ οι τιμές των τροφίμων μετριάζονται. Ωστόσο, ο πόλεμος κατά της αύξησης των τιμών απέχει πολύ από το να τελειώσει.

Η κλιματική αλλαγή έχει καταστήσει τα ακραία φαινόμενα, όπως οι ξηρασίες, όλο και πιο συχνά. Και αυτό απειλεί να καταστήσει αυτού του είδους την αύξηση των τιμών των τροφίμων δομική, όπως συμβαίνει με το ελαιόλαδο, το οποίο δεν έχει φτάσει ακόμη στο ανώτατο όριο λόγω των κακών συγκομιδών. Με τη σειρά τους, οι γεωπολιτικές εντάσεις μπορεί να ενισχύσουν και πάλι τα ενεργειακά προβλήματα, αν και σε αυτό το μέτωπο η εξομάλυνση των τιμών του πετρελαίου και της ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ένα από τα θετικά σημεία του 2023. Στην Ευρώπη, η ΕΚΤ συνεχίζει να παρακολουθεί τις εγχώριες μεταβλητές του πληθωρισμού. Στην τελευταία της εμφάνιση, η επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, αναφέρθηκε στις αυξήσεις μισθών και στα περιθώρια κέρδους των επιχειρήσεων, αλλά τόνισε ότι «πρέπει να κατανοήσουμε καλύτερα τι συμβαίνει».

ΕΝΑ ΑΛΗΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

**Η σιωπή,
ο συγκάτοικος
και το μπάνιο**

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το σωτήριο έτος 1964, 60 ολόκληρα χρόνια πριν δηλαδή, τέτοιες μέρες (17 Ιανουαρίου), ένα ντουέτο από το Κουίνς στη Νέα Υόρκη, κυκλοφορούσε τον δεύτερο στούντιο δίσκο του: *Sounds of Silence*. Το κομμάτι από το οποίο γνωρίζουν αυτόν τον δίσκο ακόμα και οι πέτρες, σε αυτόν τον πλανήτη και μερικούς ακόμα ενδεχομένως, είναι το (σχεδόν) ομώνυμο: *The sound of silence* που αρχικά είχε κυκλοφορήσει στον πληθυντικό: *sounds*.

Το ντουέτο ήταν ο Πωλ Σάιμον και ο Άρτ Γκαρφάνκελ.

Το δε κομμάτι, αναπόφευκτα συνδέθηκε με μερικές ιστορίες. Μια εξ αυτών είναι ότι μιλούσε για τη δολοφονία του JFK στο Ντάλας (που κάτι γράψανε και οι Saxon, μην ξεχνιόμαστε). Μια άλλη, πιο αληθοφανής και ενδιαφέρουσα, ήταν αυτή του Σάντι Γκρίνμπεργκ που διδάγει το 83 έτος της ηλικίας του ως πρόεδρος της Ιατρικής Τζονς Χόπκινς αυτή την περίοδο. Ο Γκρίνμπεργκ ήταν ο συγκάτοικος του Γκαρφάνκελ στο κολλέγιο και έχανε τότε σταδιακά την όρασή του. Ο Γκαρφάνκελ υιοθέτησε το παρατσούκλι «Darkness» ως συμπάσχω με τον κολλητό και μαικίνα του, όταν σώνονταν τα κεφάλαια, αλλά και αυτός που τον έπεισε να μην παρατήσει τη σχολή, παρά την τύφλωσή του.

Το κομμάτι ξεκινάει με τον στίχο «Hello darkness my old friend», που σύμφωνα με τον Γκρίνμπεργκ, όπως το αποτύπωσε στη βιογραφία του, είναι υποδηλωτικό της σχέσης που είχε με τον Γκαρφάνκελ.

Ο ίδιος ο Σάιμον έχει δώσει μια τρίτη εκδοχή: «Έγραψα το κομμάτι στο μπάνιο μου, έχοντας σβήσει τα φώτα για να συγκεντρωθώ».

Έτσι και αλλιώς, η σύνθεση υποκρύπτει ακόμα τόσο μεγάλη δύναμη και υποβολή, που ακόμα και στο ασανσέρ να την είχε γράψει ο Σάιμον, δεν θα άλλαζε κάτι. Θαύματα αυτού του κόσμου συχνά προκύπτουν από το πουθενά, της ανθρώπινης αυθεντίας.

Ο κατακλυσμός του *SoS* πήρε όλη τη λάμψη από κομμάτια του δίσκου, που εν μέρει αδικήθηκαν: Το *Anji* πχ ή το *Richard Cory*, αλλά και το *I Am a Rock*, το αμέσως πιο γνωστό κομμάτι του δίσκου.

Έτσι και αλλιώς, είχαν την τύχη ή την ατυχία, να βρίσκονται στα ίδια αυλάκια με 3,08" από τα πιο διάσημα μουσικά επιτεύγματα της ανθρωπότητας.